

ĐỀ CHÍNH THỨC

Môn: Ngữ văn – lớp 12 THPT, GDTX
(Thời gian làm bài: 120 phút)

Đề thi khảo sát gồm 02 trang.

Họ và tên học sinh:.....

Số báo danh:.....

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm) Đọc

đoạn trích:

CHƯƠNG 57

[...]

Tôi nhìn nó, lòng tràn đầy một sự kỳ diệu đáng sợ. Không thấy bị đe dọa ngay lập tức nữa, hơi thở của tôi lại dịu lại, tim không còn đập loạn xạ, và tôi bắt đầu tỉnh táo trở lại.

Phải thuận phục nó. Tôi chợt nhận ra điều đó. Không còn là vấn đề nó hoặc tôi, mà là nó và tôi. Cả nghĩa đen và nghĩa bóng, chúng tôi đang cùng hội cùng thuyền. Chúng tôi sẽ sống – hoặc sẽ chết – cùng với nhau. Nó có thể bị chết vì một tai biến nào đó, hoặc có thể chết nhanh chóng hơn vì các nguyên nhân tự nhiên, nhưng hy vọng một kết cục như vậy là một điều xấu ngốc. Điều ngược lại còn dễ xảy ra hơn, vì với thời gian, sức người yếu ớt nơi tôi sẽ không thể bền bỉ như sức vóc thú vật của nó. Chỉ khi tôi thuận phục được nó, may ra tôi mới có thể lừa nó vào cái chết trước, nếu chúng tôi bị dồn vào tình trạng đáng buồn ấy.

Còn nhiều chuyện nữa. Tôi sẽ nói hết. Tôi sẽ thú nhận một bí mật: một phần con người tôi thấy vui vì có Richard Parker. Một phần con người tôi không muốn Richard Parker chết một tí nào, vì nếu nó chết, tôi sẽ chỉ còn lại một mình với nỗi tuyệt vọng, một đối thủ còn ghê gớm hơn cả một con hổ. Nếu như tôi vẫn còn muốn sống, thì đó là vì Richard Parker. Nó khiến tôi không phải nghĩ quá nhiều đến gia đình tôi và hoàn cảnh bi thảm của tôi. Nó thúc tôi tiếp tục sống. Tôi căm ghét nó là vì thế, mà cũng biết ơn nó là vì thế. Đúng là tôi biết ơn nó. Sự thật hiển nhiên là: không có Richard Parker, tôi đã không còn sống để kể câu chuyện này.

Tôi nhìn ra chân trời khắp xung quanh. Chẳng phải tôi đang có một sân khấu xiếc hoàn hảo, tròn trịa, không thể đào tẩu đi đâu và cũng không có một góc ngách nào để lẩn trốn được hay sao? Tôi nhìn xuống biển. Chẳng phải đó là nguồn các món ăn có thể dùng để thưởng và dạy nó nghe lời hay sao? Tôi để ý thấy có một cái còi lung lẳng ở một chiếc áo phao. Đó chẳng phải là chiếc roi tốt để giữ cho nó đi đúng hàng đúng lối hay sao? Còn thiếu gì nữa để thuận phục Richard Parker? Thời gian ư? Phải hàng nhiều tuần lễ nữa trước khi có chiếc tàu nào tình cờ phát hiện ra tôi. Tôi có tất cả thời gian cần thiết trên thế gian này. Quyết tâm ư? Không có gì khiến ta quyết tâm bằng nhu cầu sống còn. Kiến thức ư? Chẳng phải tôi là con trai của một người chủ vườn thú đấy sao? Phần thưởng ư? Có phần thưởng nào lớn hơn chính cuộc sống? Có hình phạt nào khủng khiếp hơn cái chết? Tôi nhìn Richard

Parker. Tôi không còn hoảng loạn nữa. Tôi đã chế ngự được nỗi sợ hãi. Sống còn đã nằm trong tầm tay.

Hãy nổi kèn hiệu lên. Gióng trống lên. Hãy bắt đầu màn trình diễn. Tôi đứng hẳn lên. Richard Parker để ý ngay. Đứng cho vững trên bè không phải dễ. Tôi hít một hơi dài và gào lên, “Thưa quý bà và quý ông, quý cô và quý cậu, hãy mau về chỗ của mình! Mau lên, mau lên. Quý vị không muốn bị muợn trò đâu. Hãy ngồi xuống, hãy mở mắt ra, mở lòng và chuẩn bị để được kinh hoàng. Nó đây rồi, để mang lại cho quý vị những vui vẻ mới lạ và niềm hoan lạc tràn đầy, buổi diễn mà quý vị đã chờ đợi bấy lâu nay, buổi diễn vĩ đại nhất trên trái đất này đã đến đây rồi! Quý vị đã sẵn sàng thưởng thức những kỳ diệu của nó chưa? Rồi phải không ạ? Vậy thì, những kỳ diệu này biến ảo vô cùng. Quý vị đã thấy chúng trong những khu rừng ôn đới phủ đầy tuyết trắng. Quý vị đã thấy chúng trong những khu rừng rậm nhiệt đới gió mùa. Quý vị đã thấy chúng trong những xứ sở hoang vu cây cối thưa thớt. Quý vị đã thấy chúng trên những đầm lầy nước lợ mọc đầy xoài và măng cầu. Sự thực là buổi diễn này có thể làm ở bất cứ đâu. Nhưng chưa bao giờ quý vị được thấy buổi biểu diễn ấy tại một nơi như nơi này! Quý bà và quý ông, quý cô và quý cậu, không dám nhiều lời thêm nữa, tôi xin vinh hạnh giới thiệu: “ĐOÀN XIẾC NỔI XUYỀN THÁI BÌNH DƯƠNG, ÁN – CANADA, PI PATEL! TUYYYÝT! TUYYYÝT! TUYYYÝT! TUYYYÝT!”

TUYYÝYT! TUYYÝYT!”

Tôi có tác động đến Richard Parker. Ngay tiếng còi đầu tiên, nó rùng mình và nhe nanh. Ha! Cứ việc nhảy xuống biển nếu mày muốn. Cứ thử đi xem nào!

“TUYYÝYT! TUYYÝYT! TUYYÝYT! TUYYÝYT! TUYYÝYT! TUYYÝYT! TUYYÝYT!”

Nó găm lên và cào hai chân trước vào không khí. Nhưng nó không nhảy. Nó có khả năng không sợ hãi biển nữa khi bị đói khát giày vò, nhưng bây giờ thì tôi phải tận dụng nỗi sợ hãi ấy của nó.

“TUYYÝYT! TUYYÝYT! TUYYÝYT! TUYYÝYT! TUYYÝYT! TUYYÝYT! TUYYÝYT!”

Nó lùi lại và cúi xuống sàn. Buổi huấn luyện đầu tiên thế là xong. Một thành công vang dội. Tôi ngừng thổi còi, ngồi phịch xuống bệ, hết hơi và mệt rũ người.

Và thế là ra đời:

Kế hoạch số bảy: Giữ cho nó sống.

(Trích Cuộc đời của Pi*, Yann Martel, NXB Văn học, 2023, tr.242-245)

Chú thích:

***Cuộc đời của Pi** kể về cậu bé người Ấn Độ tên Piscine Molitor Patel, thường gọi là Pi, lớn lên trong một sở thú do gia đình quản lý. Khi di cư sang Canada, cha cậu quyết định mang theo một số con vật lên tàu vượt đại dương. Thế nhưng, con tàu lại không may bị đắm giữa Thái Bình Dương. Pi trở thành người sống sót duy nhất trên một chiếc xuồng cứu hộ, cùng với một con hổ Bengal tên Richard Parker. Trong suốt 227 ngày lênh đênh trên biển, Pi phải đấu tranh để sinh tồn, học cách lấy nước ngọt, tìm thức ăn và tránh bị con hổ ăn thịt. Trải qua những thử thách khắc nghiệt, cậu dần xây dựng mối quan hệ đặc biệt và đầy phức tạp với Richard Parker, từ sợ hãi đến tôn trọng và gắn bó. Cuộc hành trình cũng là hành trình tâm linh khi Pi không ngừng đối thoại với đức tin, Chúa trời và ý nghĩa cuộc sống. Cuối cùng, chiếc xuồng trôi dạt vào bờ biển Mexico và con hổ bỏ đi mà không ngoái nhìn. Khi được phỏng vấn, Pi kể hai phiên bản về câu chuyện – một với những con vật và một với con người – để lại cho người nghe quyền lựa chọn điều họ muốn tin.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định điểm nhìn của người kể chuyện trong đoạn trích.

Câu 2. Nêu rõ hoàn cảnh của nhân vật Pi trong đoạn trích.

Câu 3. Trình bày hiệu quả của biện pháp nghịch ngữ trong đoạn văn: *Nó thúc tôi tiếp tục sống. Tôi căm ghét nó là vì thế, mà cũng biết ơn nó là vì thế.*

Câu 4. Hình tượng con hổ có ý nghĩa như thế nào trong việc thể hiện chủ đề của đoạn trích?

Câu 5. Từ *Kế hoạch số bảy: Giữ cho nó sống* của Pi, anh/chị hãy cho biết năng lực quan trọng nhất mà thế hệ trẻ ngày nay cần hình thành là gì? Vì sao? (Trình bày khoảng 5-7 dòng.)

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích diễn biến tâm lí của nhân vật Pi trong đoạn văn sau: *Tôi nhìn ra chân trời khắp xung quanh. Chẳng phải tôi đang có một sân khấu xiếc hoàn hảo, tròn trịa, không thể đào tẩu đi đâu và cũng không có một góc ngách nào để lẩn trốn được hay sao? Tôi nhìn xuống biển. Chẳng phải đó là nguồn các món ăn có thể dùng để thưởng và dạy nó nghe lời hay sao? Tôi để ý thấy có một cái còi lung lẳng ở một chiếc áo phao. Đó chẳng phải là chiếc roi tốt để giữ cho nó đi đúng hàng đúng lối hay sao? Còn thiếu gì nữa để thuần phục Richard Parker? Thời gian ư? Phải hàng nhiều tuần lễ nữa trước khi có chiếc tàu nào tình cờ phát hiện ra tôi. Tôi có tất cả thời gian cần thiết trên thế gian này. Quyết tâm ư? Không có gì khiến ta quyết tâm bằng nhu cầu sống còn. Kiến thức ư? Chẳng phải tôi là con trai của một người chủ vườn thú đấy sao? Phần thưởng ư? Có phần thưởng nào lớn hơn chính cuộc sống? Có hình phạt nào khủng khiếp hơn cái chết? Tôi nhìn Richard Parker. Tôi không còn hoảng loạn nữa. Tôi đã chế ngự được nỗi sợ hãi. Sống còn đã nằm trong tầm tay.*

(Trích Cuộc đời của Pi, Yann Martel, NXB Văn học, 2023, tr.242-245)

Câu 2 (4,0 điểm)

Trong kỉ nguyên đất nước vươn mình, khi bước ra khỏi vùng an toàn, người trẻ sẽ có nhiều cơ hội nhưng cũng đối diện với nhiều thách thức.

Anh/Chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về việc thế hệ trẻ nên bước ra khỏi vùng an toàn của bản thân.

----- HẾT -----